

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa A. B.
przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu im. (...) w G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 kwietnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata M. S. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 kwietnia 2018 r., w sprawie z powództwa A. B. przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu im. (...) w G. o zapłatę, wskutek apelacji powódki, Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację, nie obciążył powódki

kosztami procesu oraz rozstrzygnął o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżyła skargą kasacyjną powódka, zarzucając naruszenie prawa materialnego:

1. art. 22 § 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w zw. z art. 3 pkt 4) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przez ich niewłaściwą wykładnię,

2. art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. przez ich niewłaściwe niezastosowanie,

3. art. 23 § 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz art. 24 § 1 tejże ustawy przez ich niewłaściwe zastosowanie,

4. art. 23 § 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz art. 24 § 1 tejże ustawy przez ich niewłaściwe zastosowanie,

5. art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. oraz art. 10a ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przez błędną ich wykładnię,

6. art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. oraz art. 10a ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przez błędną ich wykładnię,

7. art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. oraz art. 4 ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta przez ich nieprawidłową interpretację,

8. art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. przez ich błędną wykładnię.

We wnioskach powódka domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia na rzecz powódki kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako, że jest ona oczywiście uzasadniona. Nadto, wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące tego, czy i kiedy, pacjent, który zostaje przyjęty do placówki leczniczej w trybie art. 23 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, tj. bez obowiązku uzyskania zgody wymaganej w art. 22 w/w ustawy, z uwagi na to, że dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, iż pacjent zagraża własnemu życiu albo życiu i zdrowiu innych osób, może wyrazić skutecznie następczą zgodę na pozostanie w szpitalu psychiatrycznym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powódki wniosł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł w istocie na przesłankach z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. Wywód, zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania, sprowadzał się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom.

W zasadzie, w tej części, w której powódka powołuje się na przesłankę oczywistości skargi kasacyjnej, ze względu na naruszenie poszczególnych przepisów prawa materialnego, przedstawia swój punkt widzenia, wywodzony z własnej oceny materiału dowodowego i proponuje własne ustalenia. Wskazane zabiegi de facto prowadzą do podważenia poczynionych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i dokonanej oceny zebranego materiału dowodowego.

Tymczasem, nie można tracić z pola widzenia, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., co do zasady podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Natomiast w myśl art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Reasumując, w przedmiotowej skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w Sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Przedstawione przez powódkę zagadnienie nie spełnia warunku istotności.

Treść art. 23 ustawy z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (aktualnie jednolity tekst Dz. U. z 2018 r., poz. 1878, ze zm.) i jego relacja do art. 22 tej ustawy, nie wywołuje nadmiernych trudności interpretacyjnych. Omawiany przepis wielokrotnie był wykładany w judykaturze i nauce prawa. Zasadniczą kwestią przy jego stosowaniu, jest ścisła jego interpretacja.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 108 § 1 i 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie §§ 3, 4 i 5 w zw. z § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

jw